

Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling – KBT

ERFARING OG FAG I LIKEVERDIG DIALOG FOR BEDRE TJENESTER
– VI LØFTER BRUKERSTEMMEN

Om KBT

Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling (KBT) er en ideell stiftelse som jobber for å løfte fram brukerstemmen i spørsmål om helse og velferd. KBT holder til i Trondheim, og samarbeider med andre både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Stiftelsen KBT har siden 2019 drevet Glimt Recoverycenter på oppdrag fra Trondheim kommune. I KBT-familien er også KBT Kompetanse AS og KBT Fagskole AS.

Visjon og misjon

KBT har som mål å være *ledende i å utvikle prosjekter hvor erfaringene til pasienter, pårørende og andre brukere av helse- og velferdstjenester er kunnskapsgrunnlaget*. Målet vårt er å fremme brukernes erfaringer i tjenester, utdanning, forskning og fagutvikling.

Vår oppgave er å styrke brukere i det at egen erfaring kan være grunnlag for kunnskap og endring av vilkår for å leve med, og få hjelp for psykiske problemer og rusproblemer. Vi mener at *erfaringsbasert kunnskap er like viktig som tradisjonell fagkunnskap i utviklingen av helsetilbud*.

Hovedsatsningsområdene våre er brukermedvirkning og recovery. Vi jobber med å formidle hvordan brukermedvirkning kan skje, utviklingsprosjekter, forskningsprosjekter og mer. KBT er et regionalt brukerstyrt senter, som inngår i et nasjonalt samarbeid gjennom Knutepunkt for Recovery.

Våre hovedmål er:

- Å sikre at tjenestebrukernes opplevelser dokumenteres og tas i betraktning i utvikling av helsetjenester og institusjoner.
- Å være et kompetansesenter for tjenestebrukere og organisasjoner som representerer denne gruppen.
- Å fremme brukernes erfaringer og kompetanse innen forskning, evaluering og utdanning.
- Å gi kurs og opplæring for å styrke brukerne i å samarbeide og få innflytelse.

Vi jobber for å nå disse målene gjennom:

- Brukerledede tjenesteevalueringer.
- Å være en kompetansebase for «Bruker Spør Bruker»-metoden.
- Brukerdrevne innovasjonsprosjekter i samarbeid med kommuner og helseforetak.
- Brukerstyrt forskning og forskningssamarbeid med universiteter og forskningsinstitusjoner.
- Dokumentasjon og formidling av bruker-, pårørende- og pasientkunnskap.

Pågående prosjekter (et utvalg)

Boligsosialt utviklingsprosjekt i Trondheim kommune

Sammen med Trondheim kommune har KBT etablert et samarbeidsprosjekt om å videreutvikle og justere bo- og tjenestetilbudene for innbyggere med rusutfordringer og psykiske lidelser, som har behov for et tilpasset boligtilbud.

Med utgangspunkt i botilbud kommunen har prøvd ut tidligere, skal vi se på hvordan man kan bosette personer som tidligere ikke har klart å opprettholde et boforhold i egen bolig, og skape en verdig bosituasjon med forsterket vekt på recoveryorientering. Prosjektet skal utvikle innovative løsninger og legge vekt på samskaping og samarbeid med frivillige, naboer og andre aktører. KBTT arbeider ut fra en ideologi om å fremme brukermedvirkning og brukerperspektivet.

I 2022 gjennomførte vi et forprosjekt, og målet er å starte et større prosjekt med utgangspunkt i funnene fra forprosjektet. I tillegg bistår vi i 2023 i et prosjekt ledet av Trondheim kommune, hvor de ser på et spesifikt boområde.

Rom for medvirkning

Prosjektet Rom for medvirkning er et prosjekt med fokus på brukermedvirkning for barn og unge som er brukere av psykisk helsetjenester.

Flere pasient- og brukerundersøkelser viser at ungdommer som er brukere av psykisk helsetjenester opplever at det er utfordringer med å få til reell brukermedvirkning. De føler seg ofte ikke hørt, og det rapporteres om manglende kommunikasjon i møte med helsepersonell og at de i liten grad opplever å få muligheten til å gjøre valg knyttet opp til egen behandling. Samtidig opplever fagpersoner at det kan være utfordrende å få til reell brukermedvirkning for denne gruppen innenfor de strukturelle rammene de er bundet opp av.

Målet med dette prosjektet er at det skal utvikles et ressurshefte. Det vil være basert både på fagpersoners og ungdommers erfaringer og tanker om hva som er god brukermedvirkning og hva som er utfordringsbildet. Det vil også si noe om hva man helt konkret kan gjøre for å ivareta brukermedvirkningen innenfor de rammene man er budet opp av. Prosjektet er støttet av Stiftelsen Dam.

Knutepunkt for Recovery

KBT og de andre regionale brukerstyrte sentrene i Norge (Vårres, Bikuben, Sagatun og ROM-Agder) samarbeider om å være knutepunkt for recovery. Det innebærer å være ressurs- og kompetansebasert for recovery. Målet med prosjektet er

- Anerkjennelse av at recovery er en personlig og sosial prosess.
- Anerkjennelse og anvendelse av erfaringsbasert kunnskap.
- Reell recovery for brukerne, god ressursutnyttelse for tjenestene og likeverdige samarbeidsprosesser.
- God livskvalitet og en verdig livssituasjon for mennesker med psykososiale utfordringer.

Tidligere prosjekt (et utvalg)

Evaluering av pakkeforløp for psykisk helse og rus

Evaluering av Pakkeforløp for psykisk helse og rus var et samarbeidsprosjekt mellom [SINTEF](#), KBT, [NTNU](#) og [FoU- avd. Klinikk for rus og avhengighetsmedisin v/St. Olavs Hospital](#). KBT sin rolle i [evalueringen](#) av Pakkeforløp for psykisk helse og rus var å undersøke brukere og pårørendes erfaringer. Det ble publisert to rapporter i dette prosjekter, hvorav KBT bidro på rapport nummer 2.

Min stemme teller

Metodeutviklingsprosjekt med hensikt å utvikle en metodikk for reell brukerinvolvering for gruppen barn og unge i en klient-, pasient- eller brukerposisjon. Problemstilling: Hvordan opplever brukere mellom 12 og 18 år sitt tjenestetilbud?

Med mål om å sørge for at barn og unge får formidlet sine erfaringer på et selvstendig grunnlag, tok prosjektet utgangspunkt i Bruker Spør Bruker-metoden, og tilpasset den til målgruppen. Det ble rekruttert prosjektmedarbeidere i alderen 18-23 år med egenerfaring fra bruk av psykiske helsetjenester. Disse fikk opplæring i BSB-metoden og deltok i alt fra utforming av intervjuguide og selve intervjuene til formidling av resultat i etterkant.

Sammenstilling og evaluering av medisinfrie tilbud

I 2016 ble det innført legemiddelfrie behandlingstilbud, som KBT fikk i oppdrag å evaluere. Målet var å innhente erfaringer fra brukere som har benyttet seg av tilbudene. Vi ville se nærmere på hvorvidt de fikk imøtekommet sine behov, ønsker og forventninger.

Det resulterte i to rapporter, en sammenstilling og en Bruker Spør Bruker-evaluering, hvor til sammen 33 pasienter ble intervjuet.

Erfaringskonsulenter i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid i Trondheim kommune

Prosjektet var et samarbeid mellom KBT og Trondheim kommune. Hovedmålet med prosjektet var å få etablert en ordning med erfaringskonsulenter i Trondheim kommune, og det har vært vellykket.

Målet for prosjektet var å styrke samhandlingen mellom tjenesteyter og tjenestemottaker, gjennom økt forståelse av kommunikasjon og hva som motiverer for recovery. Erfaringsmedarbeidere ble ansatt i KBT, hvor KBT hadde arbeidsgiveransvaret, mens deres respektive ledere i Trondheim kommune hadde det stedlige arbeidsgiveransvaret.

I prosjektet jobbet erfaringskonsulentene på ulike områder. I et recoveryteam jobbet en konsulent med oppfølging av enkeltpersoner. Teamet jobbet også med foredrag og annet informasjonsarbeid. I en kommunal bolig jobbet en annen erfaringskonsulent med oppfølging og kontakt. Det kunne være samtaler, hjelp med praktiske gjøremål eller andre ting beboerne ønsket. Konsulentene deltok også på kontormøter, strategimøter og andre fellesaktiviteter i KBT. Ved å ha tett kontakt med erfaringskonsulentenes leder i Trondheim kommune, ble arbeidet tilpasset underveis slik at det kunne fungere best mulig for alle parter.

Publikasjoner (kronologisk fra nyest til eldst)

[Johansen, K., J. \(2023\). Utvikling av boligsosiale botilbud i Trondheim kommune. Rapport fra forprosjekt. \(KBT-rapport nr. 1/2023\). Trondheim: KBT- Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling \(PDF\)](#)

[Hirrich, A. og Leinan, T. B. S. \(2022\). Anbefalinger i et brukerperspektiv – Boligsosialt arbeid. \(KBT-rapport nr. 2/2022\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling \(PDF\)](#)

[Hirrich, A. og Leinan, T.B.S. \(2022\). Planlagt behandlingsstudie av pasienter med kronisk klasehodepine – En kvalitativ forundersøkelse. \(KBT-rapport nr. 1/2022\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling \(PDF\)](#)

[Bjørngen, D., Wickstrøm, K. I., Leinan, T. B. S og Småvik, G. \(2021\). Tvang uten døgnopphold – “Tvang som rutine?” \(KBT-rapport nr. 4/2021\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørngen, D., Småvik, G., Klevstuen, L., Johansen, K., J., og Hirrich, A. \(2021\). Jarleveien 10 – beboernes erfaring med boligløsning for rusavhengige \(KBT-rapport nr.3/2021\). Trondheim: KBT-Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Hasle, B., Olson, B. H., Høiseth, J.R., Kildal, C. \(2021\) Profesjonelles barnesyn – en utfordring for barnets medvirkning? Fontene forskning, 14 \(1\), 4-17.](#)

[Høiseth, J., R. \(2021\). Sluttrapport: Min Stemme Teller \(KBT-rapport nr. 2/2021\). Trondheim: KBT-Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Weber, A. og Alexandersen, A., Bruker Spør Bruke rundersøkelse av: Pasienters forventninger til fremtidens behandlingstilbud og nytt bygg for psykisk helsevern og tverrfagligspesialisert rusbehandling ved UNN HF Tromsø. \(KBT-rapport 1/2021\). Tromsø: UNN HF/KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, Juni R., \(2020\). Spør oss heller hvordan vi har det enn hvor mye vi veier. i Rø, Øyvind, Hage, Trine W og Torsteinsson, Vigdis W., Spiseforestyrelser – Forståelse og behandling En håndbok \(s. 29-33\). Bergen: Fagbokforlaget.](#)

[Bjørngen, D, Kvisle, I.M., Johansen, K.J., Leinan, T.B.S, Benschop, A.R. & Kildal, C. \(2020\). Legemiddelfri behandling – mitt liv, mitt valg!. \(KBT-rapport nr. 2/2020\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J., R., Kildal, C., Moe, J. B., Nynes, L. E. M. & Evensen, E.E. \(2020\). Min Stemme Teller – Bruker Spør Bruker-evaluering av Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk, St. Olavs Hospital. \(KBT-rapport 1/2020\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Johansen, K., J., Alexandersen, A., Kildal, C., Plathe, A., Leinan, T., B., S., Johansen, B., I. og Bakken, I., L. \(2019\). Evaluering av foreldrestøttetjenester i bydel Storhaug i Stavanger kommune \(KBT-rapport nr. 2/2019\). Trondheim: KBT- Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J., Kildal, C., Moe, J. B., Evensen, E. E. & Nynes, L. E. M. \(2019\). Min Stemme Teller – Bruker Spør Bruker-evaluering av Stangehjelpa Team barn og unge, Stange kommune \(KBT-rapprt nr. 1/2019\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Askheim, O. P. & Høiseth, J. R. \(2019\). Medforskerrollen – i spenningsfeltet mellom anerkjennelse, kooptering og “tokenisme”. O. P. Askheim, I. M. Lid, S. Østensjø \(Red.\), Samproduksjon i forskning \(s. 214-228\). Oslo: Universitetsforlaget.](#)

[Mulvale, G., Wilson, F., Jones, S., Green, J., Johansen, K., Arnold, I. og Kates, N. \(2019\). Integrating mental health peer support in clinical settings: Lessons from Canada and Norway. Healthcare Management Forum, 32 \(2\), 68-72.](#)

[Husom Løken, K. & Johansen, K. J. \(2019\) Knutepunkt for Recovery på regionalt og nasjonalt nivå \(Rapport 2019\). \(PDF\)](#)

[Kildal, C., Høiseth, J. R., Letrud, P., Håverstein, Bjørgen, D. & Benschop, A. R. \(2018\). Min Stemme Teller – Bruker Spør Bruker-evaluering av barne- og ungdomspsykiatriske klinikk, Sykehuset Levanger \(KBT-rapport nr. 3/2018\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D., Alexandersen, A., Kildal, C., Kvisle, I. M. & Benschop, A. R. \(2018\). Frisk uten medikamenter? - En sammenstilling og vurdering av de medikamentfrie behandlingstilbudene i psykisk helsevern \(KBT-rapport nr. 1/2018\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J. R., Alexandersen, A. & Pettersen, G. \(2018\). Veien ut av spiseforstyrrelse – hva var til hjelp? Bergen: ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser og KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling.](#)

[Lofthus, A. M., Westerlund, H., Bjørgen, D., Lindstrøm, J. C., Lauveng, A., Rose, D., Ruud, T., Heiervang, K. \(2018\). Recovery concept in a Norwegian setting to be examined by the assertive community treatment model and mixed methods. International Journal of Mental Health Nursing, 27\(1\), 147-157.](#)

[Løken, K. H. & Johansen, K. J. \(2018\). Rapport fra Studietur til Skottland 2017. Sagatun brukerstyrt senter og Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling KBT. \(PDF\)](#)

[Ådnanes, M., Melby, L., Cresswell-Smith, J., Westerlund, H., Rabbi, L., Dernovšek, M. Z., Šprah, L., Sfetcu, R., Straßmayr, C. & Donisi, V. \(2018\). Mental health service users' experiences of psychiatric re-hospitalisation – an explorative focus group study in six European countries. BMC Health Services Research, 18\(516\). doi: 10.1186/s12913-018-3317-1.](#)

[Bjørgen, D., Johansen, K. J. og Kvisle, I. M., \(2017\). Bruker Spør Bruker-evaluering av tjenestene innen psykisk helse og rus i Bydel Gamle Oslo. \(KBT-rapport nr 4/2017\). Trondheim. KBT-kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D., Høiseth, J. R., Johansen, K. J. & Kvisle, I. M. \(2017\). Behov for profesjonalisering. Tidsskrift for Norsk psykologforening, 54 \(6\), 576.](#)

[Johansen, K. J. \(2017\). Comparing the peer working in the mental health field in different countries. Scientific Annals of the “Alexandru Ioan Cuza” University, Iași. New Series Sociology and Social Work Section, 10\(1\). Hentet fra: <https://anale.fssp.uaic.ro/index.php/asas/article/view/467>.](#)

[Johansen, K. J. & Antonsen, D. Ø. \(2017\). What it means to be a peer worker? Scientific Annals of the “Alexandru Ioan Cuza” University, Iași. New Series Sociology and Social Work Section, 10\(1\). Hentet fra: <https://anale.fssp.uaic.ro/index.php/asas/article/view/474>.](#)

[Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid \(NAPHA\) & KBT Midt-Norge. Rettighetsinngripende tiltak i kommunale botilbud. En nasjonal kartlegging. Trondheim: Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid \(NAPHA\), 1.](#)

[Norvoll, R., Høiseth, J. R. & Bjørgen, D. \(2017\). Både – og. Pasienters syn på og erfaringer med involvering av pårørende i psykiske helsetjenester og ved tvang. Oslo: Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo.](#)

Pedersen, R., Norvoll, R. & Bjørgen, D. (2017). Pasientens perspektiv i psykiske helsetjenester. R. Pedersen & P. Nortvedt (Red.), Etikk i psykiske helsetjenester (s. 91-116). Oslo: Gyldendal Forlag.

[Soitu, D. T. & Johansen, K. J. \(2017\). The space of innovation and practice on welfare, health and social care education and practice in Romania and Norway. Scientific Annals of the “Alexandru Ioan Cuza” University, Iași. New Series Sociology and Social Work Section, 10\(1\). Hentet fra: <https://anale.fssp.uaic.ro/index.php/asas/article/view/456>.](#)

[Myhre, F. & Johansen, K. J. \(2017\). Rapport fra møter i brukerpanel i Trondheim kommune, våren 2017 \(KBT-rapport nr 5/2017\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Johansen, K. J. \(2017\) Rapport fra møter i brukerpanel i Melhus kommune, 2017. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Kildal, C., Bjørgen, D. & Kvisle, I. M. \(2017.\) Bruker Spør Bruker-evaluering – Sagatun brukerstyrt senter \(KBT-rapport nr. 3/2017\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. & Kvisle, I. M. \(2017\) Bruker Spør Bruker-evaluering – Medlemsundersøkelse i Stiftelsen Ett skritt videre \(FIRE\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Johansen, K. J. & Kvisle, I. M. \(2017\). Rapport fra studietur til Wales og London i Interreg-prosjekt om tjenesteinnovasjon \(KBT-rapport 5/2017\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Brattland, H., Høiseth, J. R., Burkeland, O., Inderhaug, T. S., Binder, P. E. & Iversen, V. C. \(2016\). Learning from clients: A qualitative investigation of psychotherapists' reactions to negative verbal feedback. *Psychotherapy Research*. doi: \[10.1080/1053307.2016.1246768\]\(https://doi.org/10.1080/1053307.2016.1246768\).](#)

[Høiseth, J. R. \(2016\). Brukermedvirkning for barn og unge. Erfaringer fra prosjektet «Min stemme teller». *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 13\(1-2\), 134-139. doi: \[10.18261/issn.1504-3010-2016-01-02-15\]\(https://doi.org/10.18261/issn.1504-3010-2016-01-02-15\).](#)

Høiseth, J. R. (2016). Det finnes ingen F for frisk. A. K. Bergem (Red.), Kroppen i psykoterapi (s.). Oslo: Gyldendal akademisk.

Johansen, K. J. (2016) Fejezet. The impact study of the connect project construct network in counselling for trauma. (Bevált gyakorlat-modellek a családön belüli erőszak területén norvégiában. A projektet a Norvég Civil Támogatási Alap 2009-2014 finanszírozta. Editura de vest – Timoșoara P-ța Sf. Gheorghe nr. 1, ROMÂNIA. ISBN 978-973-36-0695-6.

[Lofthus, A. M., Westerlund, H., Bjørgen, D., Lindstrøm, J. C., Lauveng, A., Clausen, H., Ruud, T., Heiervang, K. S. \(2016\). Are Users Satisfied with Assertive Community Treatment in spite of Personal Restrictions? *Community Mental Health Journal*, 52\(8\), 891-897. doi: \[10.1007/s10597-016-9994-5\]\(https://doi.org/10.1007/s10597-016-9994-5\).](#)

[Olsø, T. M., Gudde, C. B., Moljord, I. E. O., Evensen, G. H., Antonsen, D. Ø. & Eriksen, L. \(2016\). More than just a bed: mental health service users' experiences of self-referral admission. *International Journal of Mental Health Systems*, 10\(11\). doi: 10.1186/s13033-016-0045-y.](#)

[Alexandersen, A. & Weber, A. \(2016\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Transport/veien inn til ø-hjelpsinnleggelse i psykisk helsevern ved akuttposter i Psykisk helse- og rusklinikken, UNN HF \(KBT-rapport 1/2016\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J. R., Bjørgen, D. & Kvisle, I. M. \(2016\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Praksis- og holdningsutvikling gjennom erfaringskonsulent i ambulante team \(KBT-rapport 2/2016\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. \(2016\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Brukeres erfaringer med psykisk helse- og rustjenester i Melhus kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J. R., Kvisle, I. M. & Bjørgen, D. \(2016\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Brukere og pårørendes erfaringer med psykisk helse- og rustjenester i Ålesund kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Weber, A., Alexandersen, A. & Bjørgen, D. \(2016\). Bruker Spør Bruker-evaluering – «Jeg er redd jeg aldri skal komme meg ut av dette». Evaluering av “Tvingent psykisk helsevern uten døgnopphold” og tjenestene som er involvert ved psykisk helsevern UNN HF og Tromsø kommune \(KBT-rapport 3/2016\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H & Johansen, K. J. \(2016\) Rapport fra møter i brukerpanel i Melhus kommune, 2015-2016. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J. R., Bjørgen, D. Johansen, K. J. & Kvisle, I. M. \(2015\). Brukermedvirkning og brukerinvolvering – Evaluering av KS' læringsnettverk for gode pasientforløp for personer med psykiske problemer og/eller rusproblemer. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Høiseth, J. R., Kvisle, I. M., Kildal, C., Bjørgen, D. & Benschop, A. R. \(2015\). Min Stemme Teller – Evaluering av barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk, St. Olavs Hospital. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D., Norvoll, R. & Husum, T. L. \(2015\). Hvordan forebygge tvang? *Psykologtidsskriftet*, 52 \(12\), 1076-1079.](#)

[Ness, O., Iversen, Ø., Westerlund, H. & Bjørgen, D. \(2015\). Introduksjonskurs i kognitiv miljøterapi: en forskningsbasert evaluering \(Forskningsrapport nr. 14\). Drammen: Senter for psykisk helse og rus, Høgskolen i Buskerud og Vestfold. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D., Storvold, A., Norvoll, R. & Husum, T.L. \(2014\). Alternativer til tvang I. Sett fra et bruker- og fagperspektiv. Porsgrunn: Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse, 2. \(PDF\)](#)

[Rise, M. B., Evensen, G. H., Moljord, I. E. O., Rø, M., Bjørgen, D. & Eriksen, L. \(2014\). How do patients with severe mental diagnosis cope in everyday life – a qualitative study comparing patients' experiences of self-referral inpatient treatment with treatment as usual? *BMC Health Services Research*, 15\(14\), 347. doi: 10.1186/1472-6963-14-347](#)

Rise, M. B., Westerlund, H., Bjørgen, D. & Steinsbekk, A. (2014). Safely cared for or empowered in mental health care? Yes, please. *International Journal for Social Psychiatry*, 60(2), 134-138. doi: 10.1177/0020764012471278.

[Heiervand, K. S., Westerlund, W., Bjørgen, D., Lofthus, A.-M., Lauveng, A. & Ruud, T. \(2014\). Bruker Spør Bruker om ACT – En undersøkelse om brukeres erfaringer med tilbudet fra ACT-team. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. \(2013\). Fremveksten av brukermedvirkning i Norge – strategier og tiltak for å styrke brukeres erfaringskunnskap i teori og praksis. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 10\(4\), 372-378.](#)

[Gudde, C. B., Olsø, T. M., Antonsen, D. Ø., Rø, M., Eriksen, L. & Vatne, S. \(2013\). Experiences and preferences of users with major mental disorders regarding helpful care in situations of mental crisis. *Scandinavian Journal of Public Health*, 41\(2\), 185-190. doi: 10.1177/1403494812472265.](#)

[Høiseth, J. R. \(2013\). November er trist. Skien: Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse.](#)

[Johansen, K. J. \(2013\). Service provision in the welfare state – Care-taking, interaction and construction of meaning. E. Brunberg & E. Cedersund \(Red.\), *New Tools in Welfare Research*. København: NSU Press.](#)

[Rise, M. B., Solbjør, M., Lara, M. C., Westerlund, H., Grimstad, H. & Steinsbekk, A. \(2013\). Same description, different values. How service users and providers define patient and public involvement in health care. *Health Expectations*, 16\(3\), 266-276. doi: 10.1111/j.1369-7625.2011.00713.x.](#)

Solbjør, M., Rise, M. B., Westerlund, H. & Steinsbekk, A. (2013). Patient participation in mental healthcare: when is it difficult? A qualitative study of users and providers in a mental health hospital in Norway. *International Journal of Social Psychiatry*, 59(2), 107-113 doi: 10.1177/0020764011423464.

[Steinsbekk, A., Westerlund, H., Bjørgen, D. & Rise, M. B. \(2013\). Hvordan beskriver brukere av psykiske helse- og sosialtjenester et godt tjenestetilbud? *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 50\(1\), 2-5.](#)

[Westerlund, W. & Bjørgen, D. \(2013\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Brukeres erfaringer med opphold ved Værnesregionen Distriktsmedisinske senter. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. \(2012\). Mer enn bare ord? Ord og begreper i psykisk helsearbeid. Skien: Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse og Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid, 4. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2012\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Tilbudet ved Haltdalen DPS og tilhørende kommuner. Brukernes erfaringer. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2012\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Familieambulatoriet Helse Nord-Trøndelag. Brukerne og samarbeidspartnerne erfaringer. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Almvik, A., Sagsveen, E., Olsø, T. M., Westerlund, H & Norvoll, R. \(2011\). «Å lage farger på livet til folk»: God hjelp til personer med rusproblemer og psykiske lidelser i ambulante team. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 8\(2\), 154-162.](#)

[Westerlund, H. & Bjørgen, D. \(2011\). Samarbeid mellom forsknings- og brukermiljøer. Skien: Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse, 4. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2011\). Implementeringsmuligheter for vekst- og mestringsgrupper. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H., Vårvik, M. B. & Bjørgen, D. \(2011\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Revmatologisk avdeling, St. Olavs Hospital. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H., Ogie, O., Jørstad, P. M. & Bjørgen, D. \(2010\). Rapport til Helse Midt-Norge RHF – Prosjektet «Innvandrere og helse». Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. & Bjørgen, D. \(2010\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Ålesund kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D., Westerlund, H. & Johansen, K. J. \(2010\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Psykisk helsearbeid i Oslo kommune \(2006-2008\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H., Johansen, O. K. & Bjørgen, D. \(2010\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Oppfølgingstjenesten Øst- og Midtbyen, Trondheim kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H., Bjørgen, D., Skånøy, E. & Fredriksen, S. \(2010\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Oppfølgingstjenesten Lerkendal og Heimdal, Trondheim kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

Bjørgen, D. & Westerlund, H. (2009). Rollen som evaluatør med brukererfaring. M. Borg & K. Kristiansen (Red.), Medforskning (s. 121-131). Oslo: Universitetsforlaget.

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2009\). Bruker Spør Bruker-evaluering av Psykiatrisk ambulant rehabiliteringsteam \(PART\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H., Skånøy, E., Fredriksen, S. & Antonsen, D. Ø. \(2009\). Bruker Spør Bruker-evaluering av stiftelsen KIM-senteret. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Hyrve, G. og Johansen, K. J. \(2008\) Evaluering av Bruker Spør Bruker i Oslo. Om å være fotball i systemet. Sluttrapport, TISIP Stiftelsen. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. & Bjørgen, D. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Treffstedene Sommerstua, Heimdal og Veiskillet, Trondheim kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Gladsø, M., Røvik, R. & Bjørgen, D. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Nærøy kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Røvik, R., Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Levanger kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Røvik, R., Westerlund, H. & Bjørgen, D. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Namdalseid kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Sommerstua treffsted i Trondheim kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Veiskillet treffsted i Trondheim kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Heimdal treffsted i Trondheim kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Gladsø, M., Johnsen, S. & Westerlund, H. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Meråker kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2008\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Hamar kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2007\). Samhandling og kvalitet. Bruker Spør Bruker-evaluering av Psykisk helsevern, St. Olavs Hospital HF. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Johansen, K. J. \(2007\). Bruker Spør Bruker-evaluering av Inn på tunet. Brukerevaluering av tilbud til mennesker med psykiske vansker i tre kommuner i Sør-Trøndelag \(KBT-rapport 1/2007\). Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Røvik, R., Westerlund, H. & Landre, M. \(2007\). Bruker Spør Bruker – Inderøy kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H., Blæstervold, L. S. & Garberg, R. \(2007\). Bruker Spør Bruker evaluering – Namsos kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Westerlund, H. \(2007\). Bruker Spør Bruker – Steinkjer kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Bjørgen, D. & Westerlund, H. \(2007\). Bruker Spør Bruker evaluering -Tjenester for mennesker med psykisk helseproblematikk, Stange kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)

[Røvik, R., Bjørgen, D., Gladsø, M., Reberg, J. O. & Westerlund, H. \(2007\). Bruker Spør Bruker-evaluering – Overhalla kommune. Trondheim: KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling. \(PDF\)](#)